

ILVES JAKELU OY

Viite: LVM/1024/03/2015

LAUSUNTO POSTILAIN UUDISTAMISTA KOSKEVASTA ARVIOMUISTIOSTA

Lain valmistelussa tulee huomioida kaikki jakeluyritykset

Arviomuiston lähtökohdaksi on otettu valtion oman jakeluyrityksen Posti Oy:n liiketoiminnan turvaaminen. Joitakin ehdotettuja muutoksia on perusteltu jopa sillä, että laissa asetettujen velvoitteiden lieventäminen jättäisi Posti Oy:lle aikaa muun kuin postilain alaisen liiketoiminnan kehittämiseen.

Markkinoilla toimii Posti Oy:n lisäksi lukuisia muita yrityksiä, joiden liiketoimintaan postilain muutokset vaikuttavat joko suoraan tai välillisesti. Postilain jatkovalmistelussa tulisikin laajemmin huomioida ehdotettujen uudistusten vaikutukset kaikkiin markkinoilla toimiviin postija jakeluyrityksiin. Postilain valmistelu tulisi selkeämmin erottaa valtion intresseistä Posti Groupin omistajana.

Ehdotus kolmipäiväisestä jakelusta on postidirektiivin vastainen

Ilves Jakelu katsoo, ettei arviomuistiossa ehdotettua siirtymistä kolmipäiväiseen jakeluun tule toteuttaa. Ehdotus on tältä osin EU:n postidirektiivin vastainen. Postidirektiivin 3(3) artiklan mukaan viisipäiväisestä jakelusta voidaan poiketa ainoastaan poikkeukselliseksi katsotuissa tilanteissa tai maantieteellisissä olosuhteissa. Direktiivin nimenomaisena tarkoituksena on turvata yksi keräily ja yksi jakelu jokaisena arkipäivänä kaikkialla EU:ssa, myös syrjäisillä tai harvaan asutuilla alueilla. Postidirektiivin mukainen yleispalvelu kattaa fyysisten lähetysten jakelun eikä direktiivissä turvattua viisipäiväistä jakelua voida korvata digitaalisella jakelulla. Lain valmistelua tulee jatkaa direktiivin edellytykset täyttävän vaihtoehdon pohjalta, mikä käytännössä tarkoittaa viisipäiväisen jakelun säilyttämistä toistaiseksi. Postidirektiivin vastainen sääntely on aiemmin johtanut pitkiin oikeusprosesseihin, joiden yhteydessä valtio on joutunut korvaamaan asianosaisten oikeudenkäyntikuluja. Valtiolle voi syntyä myös vahingonkorvausvastuu, jos lain uudistus toteutetaan direktiivin vastaisesti.

Siirtymistä kolmipäiväiseen jakeluun ei voi pitää perusteltuna myöskään muista syistä. Postilain edellinen uudistus, jonka yhteydessä kirjekäytöstä poistettiin toimilupavaatimus, on tullut voimaan vasta 9.6.2016. Tämän muutoksen vaikutukset eivät vielä täysimääräisesti näy markkinoilla. Vaihtoehtoisia jakelupalveluita ollaan kehittämässä, mutta niiden avulla ei vielä voida riittävän kattavasti korvata Posti Oy:n perusjakelua. Tästä syystä siirtyminen kolmipäiväiseen jakeluun vaarantaisi erityisesti perusjakelussa olevien sanomalehtien riittävän kattavan jakelun.

ILVES JAKELU OY

Ministeriön arvion mukaan Posti Oy ja lehtitalot voisivat yleispalvelun kaventamisesta huolimatta sopia viisipäiväisestä jakelusta kaupallisin sopimuksin. Kuten arviomuistiossakin todetaan, Postilla on merkittävää markkinavoimaa jakelupalveluissa. Tästä johtuen merkittäviä palveluita ei voida jättää markkinaehtoisena sopimisen varaan. Yleinen kilpailuoikeus ei riitä turvaamaan Posti Oy:stä riippuvaisten asiakkaiden ja kilpailijoiden asemaa.

Yleispalvelua koskevat muut muutosehdotukset

Ilves Jakelu katsoo, että postilain 18 §:n sisältämiä poikkeuksia keräily- ja jakelutiheydestä voitaisiin tarvittaessa uudistaa siten, että pykälä kattaisi nykyistä suuremman osan kaikkein vaikeakulkuisimmista ja harvaan asutuimmista alueista. Esimerkiksi Italiassa toteutettu yleispalvelu-uudistus on toteutettu tästä lähtökohdasta.

Ilves Jakelu kannattaa ehdotettua kirjeiden kulkunopeussäätelyn muutosta. Kulkunopeussäätely ei kuitenkaan saa johtaa siihen, että yleispalveluyritys voisi käytännössä luopua lain määraamistä jakelupäivistä ja siirtyä jopa yksipäiväiseen jakeluun osassa maata.

Postilain uudistamisten yhteydessä tulisi tarkistaa lain 24 § 3 momenttia siten, että yleispalveluvelvoite voidaan määrätä ainoastaan sellaiseen palveluun ja sellaiselle maantieteelliselle alueelle, missä postiyritys tosiasiallisesti toimii.

LVM ei ehdota muutosta yleispalvelun rahoittamista koskevaan lainsäädäntöön. Ilves Jakelu katsoo, että nykymuotoinen nettokustannusten korvaamista koskeva järjestelmä on hallinnollisesti raskas ja aiheuttaisi kohtuuttoman kustannusrasitteen alan toimijoille. Tarvittaessa yleispalvelu tulisi rahoittaa suoraan valtion budjetista.

Lokerikkojakelu

LVM esittää muutosta postilain 43 §:ään. Ilves Jakelu kannattaa arviomuistiossa ehdotettua vaihtoehtoa 3, jonka mukaan postilähettykset voidaan kerrostaloissa jakaa joko huoneistokohtaisesti luukkuihin tai lokerikkoon.

Postinumero- ja osoiterekisterijärjestelmä

LVM esittää postinumerojärjestelmään vain vähäisiä muutoksia. Postinumerojärjestelmä on kansallisesti tärkeä järjestelmä, jota käytetään postitoiminnan lisäksi muun muassa tilastointi- ja tutkimustoiminnassa. Tällä hetkellä postinumerojärjestelmää hallinnoi Posti Oy, joka määrittää postinumeroalueet oman liiketoimintansa lähtökohdista ja voi käyttää järjestelmää oman markkina- asemansa ylläpitoon ja vahvistamiseen. Järjestelmän hallinnointi tulisi siirtää neutraalille toimijalle, esimerkiksi Viestintävirastolle, joka voisi kehittää järjestelmää yhteistyössä kaikkien järjestelmän käyttäjien kanssa. Jatkossa postinumeroalueiden ei tulisi ylittää kunta-, maakunta- tai SOTE-alueiden rajoja. Myös taajama- ja haja-asutusalueiden jakautuminen postinumeroalueille tulisi arvioida uudelleen.

ILVES JAKELU OY

Ilves Jakelu kannattaa LVM:n ehdotusta, jonka mukaan osoitetiedot tulee luovuttaa irrottamiskustannuksiin perustuvalla hinnalla, joka pitää sisällään vain sellaisia kustannuksia, jotka aiheutuvat osoitetietojen erottamisesta osoiterekisteristä ja niiden luovuttamisen järjestämisestä. Osoiterekisterin ylläpitoon liittyviä kustannuksia ei siten voisi periä tietojen luovutuksen yhteydessä. Ehdotettu sääntely edistäisi postimarkkinoiden kilpailua, mahdollistaisi muille postiyrityksille uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja edistäisi kuluttajille tarjottavien palveluiden laatua.

Osoitteenmuutos- ja jakelunkeskeytyspalvelu

Postinsaajien kannalta olisi järkevintä, että markkinoille ei synny useita osoitepalveluita, joihin postinsaajien täytyy erikseen ilmoittaa jakeluun vaikuttavista muutoksista. LVM:n arvion mukaan niin sanotun yhden luukun periaatteen toteutuminen osoitteenmuutos- ja jakelunkeskeytyspalveluun mahdollistuisi käytännössä postiyritysten kaupallisina sopimuksina eikä palvelun toteuttamiseen vaadittaisi lainsäädäntöä.

Postiyritysten välisiä kaupallisia neuvotteluita vaikeuttaa Posti Oy:n määräävä markkina-asema. Jotta yhden luukun periaate voi käytännössä toteutua neuvotteluteitse, on postilakiin kirjattava riittävän selkeästi järjestelmän ylläpitovastuu ja velvoite luovuttaa tarvittavat osoitteenmuutos- ja jakelunkeskeytystiedot muille postiyrityksille irrottamiskustannuksina.

Verkkoon pääsy

Tasapuolisten kilpailuedellytysten syntyminen postimarkkinoille edellyttää postitoiminnan pullonkauloja koskevaa sääntelyä. Arviomuistiossa LVM toteaa, että useissa maissa kilpailuviranomaiset ovat puuttuneet yleispalvelun tarjoajan kilpailunvastaiseen toimintaan. Suomessa Kilpailu- ja Kuluttajaviraston puuttumiskynnys on ollut korkealla, eikä Posti Oy:n toimintaan ole kilpailulain nojalla viime vuosina puututtu. Yleinen kilpailuoikeus ei riittävällä tavalla turvaa uusien alalle tulijoiden mahdollisuutta kilpailla valtion omistaman ja määräävässä markkina-asemassa olevan Posti Oy:n kanssa.

Arviomuistiossa LVM peräänkuuluttaa end-to-end kilpailua. Suomessa tällainen kilpailu ei ole täysimääräisesti mahdollista, sillä kilpailevilla postiyrityksillä ei ole tasaveroista pääsyä jakelun kannalta välttämättömään infrastruktuuriin, kuten taloyhtiöiden postiluukkuihin tai Postin ylläpitämiin postilokeroihin.

Ilves Jakelu katsoo, että postilain 39 §:ää tulee tarkentaa siten, että postiyrityksellä on velvollisuus järjestää toiselle postiyritykselle ensisijaisesti fyysinen pääsy hallinnassaan olevaan postilokeroon tai muuhun sellaiseen paikkaan, jossa postin saajan osoitepaikka tai jakelupiste sijaitsee. Postiyrityksen tulisi järjestää toimintansa siten, että fyysisen jakelumahdollisuuden tarjoaminen on mahdollista. Niissä tilanteissa, jossa fyysinen pääsy on mahdotonta järjestää, postiyrityksen tulee tarjota pääsy jakeluverkkoonsa kohtuullisella

Käyntiosoite
Vanajantie 7
13110 Hämeenlinna

Postiosoite
PL 530
13111 Hämeenlinna

Puhelin
(03) 61511

Fax
(03) 6151 390

Internet
www.ilvesjakelu.fi

Sähköposti
etunimi.sukunimi@ilvesjakelu.fi
Jakelupaivystys
jakelupaivystys@ilvesjakelu.fi

Kotipaikka
Hämeenlinna

Ly-tunnus
2070933-2

Pankkiyhteydet
174230-435
568000-20194482

ILVES JAKELU OY

hinnalla. Hinnoittelu ei saa muodosta alalle tulon estettä. Postilokeroon pääsy ei saa edellyttää esimerkiksi sitä, että kilpaileva postiyritys maksaa postilokerojakelusta postin koko logistiikkaketjun käyttöön perustuvan hinnan. Lokeropalvelun hintaa määritettäessä tulee ottaa huomioon vain ne kustannukset, jotka muodostuvat toisen postiyrittäjän tarvitsemista ja toiminnan tehokkuus huomioon ottaen välttämättömistä tuotantoprosessin vaiheista.

Jatkovalmistelussa tulisi arvioida tarkemmin myös muita mahdollisuuksia helpottaa alalle tuloa antamalla kilpailijoille mahdollisuus yhteiskäyttää esimerkiksi yleispalveluyrityksen lajittelua, runkokuljetuksia ja karttasovelluksia. Myös postiyrittäjien tasavertainen pääsy taloyhtiöiden luukkuihin ja lokerikkoihin tulee ottaa jatkovalmistelussa esille. Asia voitaisiin ratkaista esimerkiksi Ranskassa käytetyn VIGIK-mallin mukaisesti. Ratkaisuvaihtoehtoja on esitelty esimerkiksi ERGP:n raportissa "Access to the postal network and elements of postal infrastructure"

Hämeenlinnassa 9. syyskuuta 2016

Ilves Jakelu Oy

Antti Niiniö

toimitusjohtaja